

приймаються засновниками чи менеджерами без необхідності одержання згоди інших суб'єктів діяльності; високою віддачею за критерієм норми прибутку на вкладений капітал, тому що в цьому випадку не потрібно сплата позичкового відсотка (відсотка за кредит); зниженням ризику фінансової стійкості і банкрутства підприємства.

Утворення власного капіталу дає гарантію для інвесторів, кредиторів, постачальників, позичальників, що підприємство є кредитоспроможним і йому можна довіряти, мати з ним ділові й партнерські стосунки.

Маркс писав: “... Капітал, – це не річ, а певне, суспільне, належне певній історичній формації суспільства виробниче відношення, яке представлене в речі і надає цій речі специфічного суспільного характеру. Капітал – це не просто сума матеріальних і виробничих засобів виробництва. Капітал – це перетворені в капітал засоби виробництва, які самі по собі так само мало є капіталом, як золото або срібло самі по собі – грошми. Монополізовані певною частиною суспільства засоби виробництва, відособлені у відношенні до живої робочої сили продукти і умови приведення в дію самої цієї робочої сили, – ось що в силу цієї протилежності персоніфікується в капіталі...” [3].

А. Сміт до капіталу відносив лише ту частку запасів, яка використовується для подальшого функціонування у виробництві та іншій економічній діяльності й приносить дохід. Позитивним у такому трактуванні сутності капіталу є те, що його матеріально-речовий зміст пов'язується як з факторами виробництва, так і процесом отримання доходу. Останнє є домінуючим для розуміння змісту поняття “капітал”.

Отже, незважаючи на значні здобутки та напрацювання вчених світової та вітчизняної наукової думки, залишаються не вирішеними та дискусійними багато проблем, зокрема: не сформовано єдиної думки щодо сутності, складу та структури власного капіталу. Капітал – це категорія, що виражає не стільки технічні чи організаційні відносини, скільки соціально-економічні, тобто капітал як такий може існувати лише за певних соціально-економічних умов.

Список літератури

1. Каменська Т. Статутний капітал підприємства, що створюється: формування та облік. *Все про бухгалтерський облік*. 2010. № 109. С. 31 – 33.
2. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навчальний посібник / за ред. В. С. Лєня. Вид. 4-те. Тернопіль: Навчальна книжка – Богдан, 2012. 752 с.
3. Маркс К. Особливості методології. URL: infolibrary.com.ua/books-text-1848.html.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” від 07.02.2013 №73. *Все про бухгалтерський облік*. 2013. № 8 – 9. С. 14 – 17.
5. Сопко В. В. Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів). К.: Центр навчальної літератури, 2011. 312 с.

УДК 657:33.025.12:338.512:633:613.15

Березіна Л. М.

д. е. н., професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
Полтавська державна аграрна академія,

Резнік А. В.

здобувач ступеня вищої освіти доктор філософії,
Полтавська державна аграрна академія

ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ПРЯМИХ ВИТРАТ РОСЛИННИЦТВА У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективність виробництва сільськогосподарської продукції безпосередньо пов'язана із раціональним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. У зв'язку з цим важливе значення набуває оптимальна організація системи обліку та контролю витрат на виробництво продукції рослинництва, що повинна будуватися на науково обґрунтованому підході найбільш прогресивних методів бухгалтерського обліку [1, с. 14]. Основним і найбільш поширеним методом обліку витрат рослинництва у

сільськогосподарському виробництві є позамовний метод. Згідно з ним об'єктами обліку витрат виступають види чи групи сільськогосподарських культур, а об'єктами калькуляції – види основної, побічної та супутньої продукції. Тривалий цикл виробництва сільськогосподарської продукції та його неспівпадання з календарним роком потребують розмежування витрат таким чином, щоб їх доля, що включається у собівартість продукції за звітний період, відповідала кількості продукції, виробленої в цьому періоді. До повного завершення виробничого циклу всі витрати, які стосуються конкретного об'єкту витрат (культури чи групи культур), вважаються незавершеним виробництвом [1, с. 15; 2]. Найбільша частка у структурі виробничої собівартості продукції рослинництва належить прямим витратам (80 – 82 %). Такі витрати безпосередньо пов'язані з виробництвом конкретних видів продукції та прямо відносяться на собівартість продукції [3, с. 378]. Це витрати на оплату праці, посівний матеріал, мінеральні добрива, засоби захисту рослин, витрати на послуги елеваторів з приймання та доробки зерна, витрати на оренду землі (рис.1).

Сума нарахованих прямих витрат продукції рослинництва безпосередньо впливає на основні показники діяльності сільськогосподарського підприємства, основними з яких є: собівартість продукції (дол. США/га); EBITDA (дол. США /га).

Рис. 1. Деталізація структури прямих витрат рослинництва в сільськогосподарському підприємстві

Джерело: [2, 3]

Формування прямих витрат рослинництва здійснюється в процесі нарахувань на наступні рахунки бухгалтерського обліку: 231 (Основне виробництво – Рослинництво); 236 (Надання виробничих послуг); 93 (Витрати на збут); 99 (Надзвичайні витрати).

Одним із шляхів ефективного контролю прямих витрат є їх розподіл між центрами фінансової відповідальності (ЦФО). У сільськогосподарському підприємстві до них відносяться такі служби: агрономічна служба, інженерна служба, логістична служба. У процесі виробничої діяльності з метою запобігання перевищення допустимого рівня прямих витрат ЦФО мають дотримуватися вимог виробничого процесу (рис. 2).

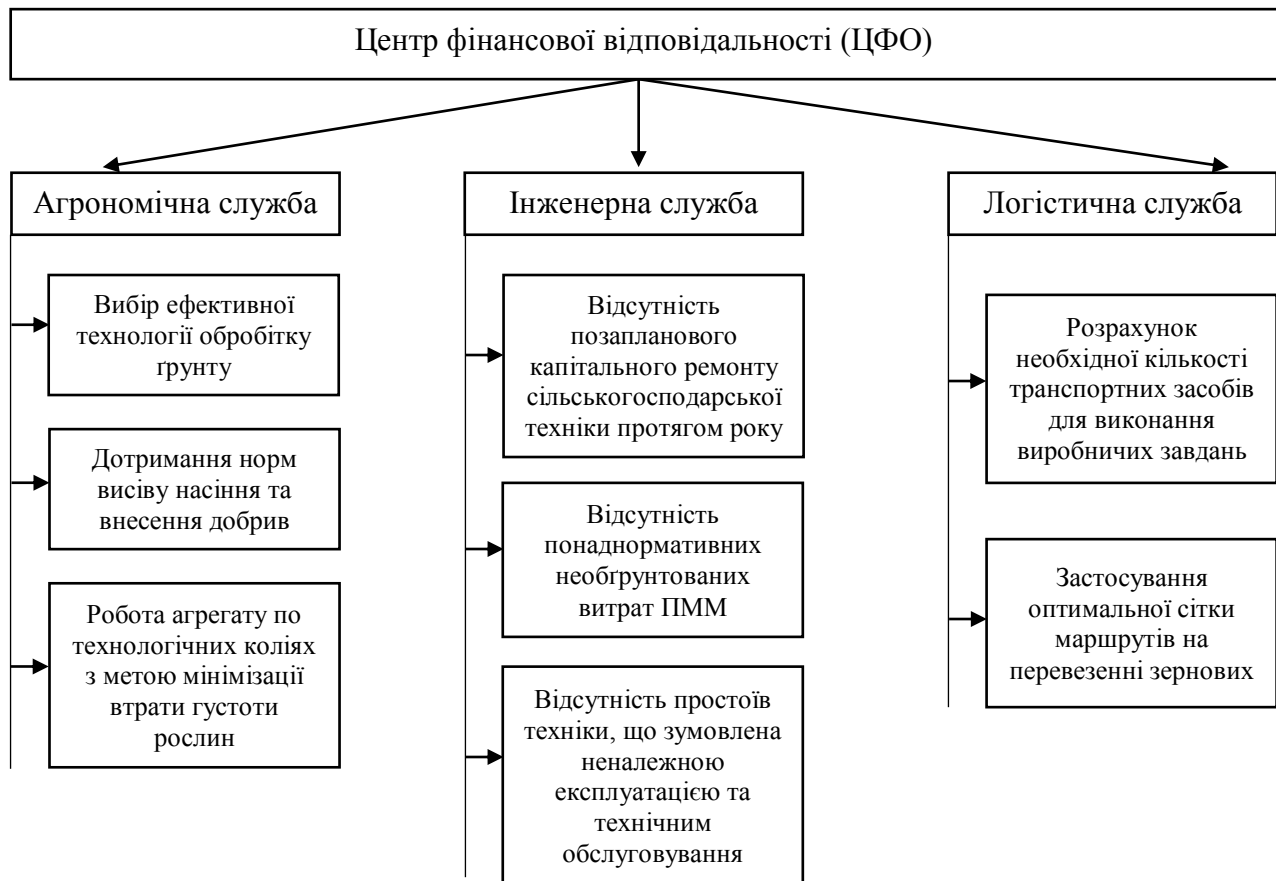

Рис. 2. Вимоги до виробничого процесу в сільськогосподарському підприємстві для ЦФО
Джерело: побудовано автором

Дотримання зазначених вимог щодо виробничого процесу в сільськогосподарському підприємстві надасть можливість дотримуватися планових витрат на виробництво продукції, запобігати перевищенню їх рівня, та знаходити шляхи щодо їх скорочення. Для фінансово-економічної служби сільськогосподарського підприємства це надасть змогу оперативного виявлення перевищення допустимого рівня витрат та відповідальної служби за вказане перевищення.

Список літератури

1. Костякова А.А. Методи обліку витрат у рослинництві. *Бухгалтерський облік*. 2017. № 2. С. 13 – 21. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3577/1/2.pdf> (дата звернення 23.11.2019).
2. Костякова А.А. Класифікація витрат виробництва в рослинництві за цільовим методом. URL : <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3580/1/3.pdf> (дата звернення 23.11.2019).
3. Калініченко О. В, Плотник О.Д., Економіка підприємства: практикум. Київ.: Кондор, 2012. 600 с.
4. Класифікація витрат. URL: <https://buklib.net/books/27482/> (дата звернення 23.11.2019).

УДК 658.8

Деметер Д. Є.
студентка,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах глобалізаційних процесів, ринкової економіки та динамічного розвитку споживання перед сучасними підприємствами постає питання існування на ринку за рахунок посилення ефективної виробничо-комерційної діяльності, на яку можна впливати через збутову діяльність.

Наявність ефективно спланованої стратегії управління збутовою діяльністю підприємства є основною складовою стабільного функціонування на ринку та становлення міцної конкурентної позиції.